

Síðan er hafa náð að sýna, av oljufelagnum BP, boðin út á oljufeltið Foinaven, ið liggur vestanfyri Hetland, stutt úr føroyska fiskimarkinum. Regin Hammer, ið lesur búskap í Aberdeen, var fyrri blaðið á ferðini.

Hendan ferðin hevur verið útsett síðan síðst í februar mánaði, men umsiðir var veður at fara. Fríggjadagin 14. mars var flogið út á framleiðsluskipið við tyrlu frá Aberdeen.

Umboð fyrri bretska og alheims pressuna vóru eisini umboðað, og millum teirra vóru umboð frá Financial Times, Business Week, The Guardian, Press & Journal, Lloyds List, Shetland Times o.s.fr.

Hetta er tí eitt ógvuliga áhugavert øki fyrri Føroyar, av tí, at gongdin bretska megin Hetlandsrennuna er sannlík at endurtaka seg í onkran mun føroysku megin.

BP-skipið Petrojarl, sum verður nýttur til at taka oljuna upp av havsins botni

Framleiða olju við skipinum Petrojarl

Regin Hammer, Aberdeen

Tað tók 20 ár og yvir 100 boringar, áðrenn tað fyrsta veruliga vinnuliga oljufeltið vestanfyri Hetland – nevnliga Foinaven varð funnið í 1992. Foinaven er nevnt eftir fjallinum í Sutherland – ein av norðastu pørtunum av Skotlandi. Oljufeltið Foinaven strekkir seg yvir tveir blokkar, nevnliga 204/19 og 204/24a. Hesir blokkar liggja um 190 kilometrar beint vestan fyri Hetland á dýpi millum 400 og 600 metrum.

Sjálvt feltið Foinaven verður mettt at hava yvir 200 mió. tunnur av olju. Harafurat koma smærri lagdir í økinum runðanum – so nevndir satelitrunnar.

Stóra oljufelagið BP stendur sum operatørur av hesum felti og eigur 50% av framleiðslulicensinum í hesum felti. Hinum 50% stendur Shell UK fyrri.

FPSO

Av tí at dýpið er so nógv, er ógjørligt at nýta ein framleiðslupall, ið stendur á botninum, sum vit kenna teir frá Norðsjónum. Tí hevur BP valt eina loysn í samband við oljuframleiðsluna, sum nýtir eina FPSO skipan. FPSO stendur fyrri 'Floating Production, Storage and Offloadin', og merkir hetta at tað er ein flótandi framleiðslu-, goymslu- og uppskipingarskipan.

Ein FPSO skipan er ikki tað sama sum eitt boriskip. Í roynd og veru kunnu FPSO sum oftast als ikki bora, men bert framleiða. Øll boringin er gjørd av flótandi „semisubmersible“ ella jack-up pallum, áðrenn ein FPSO kemur inn í myndina. Eisini eru framleiðsluindir og rørleiðingar lagdar niður á havbotnin, áðrenn nokur framleiðsla kann byrja.

Petrojarl Foinaven

FPSO skipið, sum kemur at framleiða út Foinaven eitur 'Petrojarl Foinaven'. Felagið, sum eigur og kemur at reka skipið, eitur Golar-Nor. 'Petrojarl Foinaven' er ikki ein fullkomin nýbyggingur, men í veruleikanum ein umbygging av finska skipinum Anadyr, sum varð bygt í 1989. Skrokkurinn er vörðin longdur nógv, umframt at framleiðslurør og onnur serbygd tól ganga niður gjøgnum skipið.

Nú ið skipið er umbyggt klárar tað at framleiða umleið 95.000 tunnur av olju um dagin og at spræna umleið 165.000 tunnur av vatni niður í kelduna. Skipið liggur fast við 10 akkerum, so møguleiki skuldi verið hjá 'Petrojarl Foinaven' at ligið úti á feltnum í øllum veðri.

Oljan, sum 'Petrojarl Foinaven' framleiðir, verður pumpað frá sjálvum framleiðsluskipinum og yvir í eitt tangaskip, ið liggur

bundið at tí. Hesin hátturin verður nevndur 'Offshore Loading'. Tá hetta tangaskip er fult, fer tað avstað við oljuni, og eitt annað tangaskip koma í staðin. Tvey tangaskip koma at sigla millum Foinaven feltið og oljuterminalin í Flotta, á Orkney, hagar tað mesta av oljuni frá Foinaven verður sent. Framleiðsluskipið hevur tó eisini eina last, ið tekur 310.000 tunnur av olju.

Trupulleikar

Framleiðsla av Foinaven feltnum skuldi byrja fyrst í 1996, men tekniskir trupulleikar hava forðað hesari byrjan. Serliga hava trupulleikar staðist av framleiðslucindunum á havbotninum.

Áhugavert er at eygleiða gongdina við økjum, sum liggja bretska megin Hetlandsrennuna, av tí at gongdin á hesum økjum ivaleyst fer at vera lík henni á føroyskum øki, um so er at olja á vinnuligum støði verður funnin á føroyskum øki.

Foinaven oljufeltið er tað tættasta, sum oljuframleiðsla hevur verið Føroyum higartil. Hetta feltið skuldi av røttum verið byrjað at framleiða á vori 1996, men tekniskar seinkingar hava gjørt at framleiðslan ikki er byrjað enn. Onkur vil vera við, at ov nógv bjartskyni og nógvur seinkingar eru orsök til leiðarin av Foinaven

útbyggingini fyrri stuttum bleiv „úttastationeraður“ til at leiða eitt BP raffinarí í vestur Australiu.

Umhørvíð

Frá einum umhørvísligum sjónarhorni, hevur spurnaðartekin ofta verið sett við, hvussu tryggur hesin hátturin „Offshore Loading“, er. Víst verður á, at ótrygt er at avskipa oljuna á opnum havi soleiðis. Golar-Nor, felagið sum fer at reka framleiðsluskipið, ið framleiðir úr Foinaven, rekur eisini slík før aðrastaðni í Norðsjónum. Teir siga, at tey seinastu átta ári hava teir fyllt yvir 1.000 lastir á hendan hátt við bert einum pinkalítlum óhappi, har minni enn ein tunna av olju fór á sjógv.

Hetlendingar, serliga, hava verið sera ansnir í sambandi við olju og umhørví. Flest øll minnst óhappið við tangaskipinum „Braer“ sum rendi á land í Hetlandi, har nógv dálking stóðst av. Tí hava bólkur arbeitt miðvíst við umhørvíshjargingarætlanum síðan 1994. Millum annað Shetland Islands Council, Orkney Island Council, Scottish Natural Heritage, Royal Society for Protection of Birds, hava arbeitt nógv saman við oljufelagnum fyrri at fyrireika seg sum best, um so er, at eitt dálkingaróhapp skuldi hent. Ein stór venjing varð hildin á sumri 1996 vestan fyri Hetland, har sjó-

verjan, lokalir bólkur, umhørvísbólkur og fiskifeløg lutóku.

BP hevur eisini havt samband við nógvur umhørvísfelagsskapir millum lagir: Royal Society for the Protection of Birds, Friends of the Earth, Wildlife Link, Greenpeace, WWF, o.s.fr.

Royndir og metanir frá Foinaven hava víst á, at í sambandi við hvørja boring, sum hevur verið og fer at vera, vera umleið 1.500 tons av grótloysing, 2.800 tunnur av vatngrundaðari móru og 2.200 tunnur av syntetiskari móru loyst út í sjógvin.

Mett er, at omaná eitt øki sum er 0.6 km² rúndanum brunnin kemur eitt lag av móru sum er 0.1 mm at liggja. Heilt nær at borholinum verður tó hetta lag nákað tjúki. Á einum øki, sum er 0.01 km², verður lagið av móru umleið 1.5 km.

Tiltøk eru sett í verk fyrri at minst møgulegt íver verður á havumhørvíð. Millum annað verður tann syntetiska móran niðurbrotin í saltvatni sera skjótt.

Umboð á framleiðsluskipinum verður dentur lagdur á, at vatnið, ið verður skilt frá oljuni í framleiðsluni, inniheldur minni enn 40 ppm (0.0004%) av olju, áðrenn tað verður skolað út í sjógvin. Alt gass, ið ikki verður nýtt sum brennievni, verður goymt og nýtt at spræna niður í aðrar keldur í nánd.

Seinnu árin er talið av oljulekum frá framleiðslupallum minkað nógv. Í meðal er talið av oljulekum komið niður á ein leka um árið fyri hvønn pall. Av hesum lekum eru 95% smáir lekar, har minni enn eitt tons av olju lekur á sjógv.

Manningin.

Felagið, ið eigur og rekur Petrojarl Foinaven er Golar-Nor og er eitt norskt felag, sum hevur høvuðsstað í Trondheimi.

Umboð á Petrojarl Foinaven er